

حکم بازداشت مقامات ارشداسرائیل صادر می شود؟

«جبهه کد پور

نویسنده

در حالی که رسانه های اسرائیلی از قریب الوقوع بودن حکم بازداشت شخصیت های ارشد سیاسی و نظامی اسرائیلی از جمله بنیامین نتانیاو نخست وزیر، یوئل گالات، وزیر دفاع و رئیس ستاد ارتش اسرائیل، ژنرال هرزی هالوی از سوی داد گاه کیفری بین المللی (ICC) به اتهام جنایت جنگی و جنایت علیه بشریت در غزه خبر داده اند، مقامات اسرائیلی و آمریکایی هم با واکنش های به شدت مضطربانه خود براین خبر صحنه گذاشته، فشارها را بر دیوان کیفری بین المللی افزوده اند.

نتانیاو با اشاره به این که «تصمیمات آتی دادگاه کیفری می تواند بدعتی خطرناک ایجاد کند...ولی تصمیمات دیوان تأثیری بر گام های اسرائیل در دفاع از خود نخواهد داشت»، این اقدام را در ردیف بهود ستیزی، حرکتی علیه یکی از اخلاقی ترین ارتش های جهان ؛ و علیه دموکراسی اسرائیل و همه دموکراسی های جهان تلقی کرده ، از بایدن خواسته است تا برای جلوگیری از صدور حکم دیوان مداخله کند. در واکنش دیگری نتانیاو به بایدن گفته است اگر دیوان کیفری بین المللی حکم بازداشت رهبران اسرائیلی را صادر کند، تشکیلات خودگردان فلسطین را «مجازات» خواهد کرد. پیشتر مقامات اسرائیل هشدار داده بودند در صورت صدور حکم بازداشت نوسط داد گاه بین المللی کیفری، تل آویوسلسله پاسخ های رایعانه تشکیلات خودگردان فلسطین آغاز خواهد کرد که به فروپاشی آن منجر شود.

هر چند تاریخ مصرف سیاسی نتانیاو به سر آمده و مضرتات حضور او در عرصه سیاسی اسرائیل بیش از منافع او برای متحدان غربی است، بایین وجود، اگر حکم بازداشت مقامات ارشد اسرائیل از جمله نتانیاو صادر شود، این اتفاقی بزرگ هم برای خود دیوان کیفری بین المللی، هم برای مردم فلسطین، هم برای اسرائیل و هم برای متحدان اسرائیل خواهد بود. هر چند تلاشیایی در جریان است که با فشار بر دیوان از صدور حکم جلوگیری شود، یا به موازات آن، علیه مقامات حماس نیز حکم صادر شود.

به عنوان نمونه، اعضای دو حزب دموکرات و جمهوریخواه در کنگره دادگاه به دیوان کیفری بین المللی لاهه درباره حکم بازداشت مقامات ارشد سیاسی «افراد» را به خاطر ارتکاب جرم محض مشخص دارد. بر اساس مادهٔ ۵(اساسنامه رم، دیوان بین المللی کیفری به گروه و جزائمت اشخاص حقیقی رسیدگی و نظامی اسرائیل هشدار داده و برخی نمایندگان جمهوریخواه و دمکرات برای تحریم مقامات دیوان کیفری لاهه پیشنهادهایی برای ارائه به مجلس نمایندگان و سازمان مقابله به مثل آمریکا طرح کرده اند.

دیوان کیفری بین المللی که برمنایا اساسنامه رم تأسیس شده ، یک سازمان بین المللی مستقل و تنها داده گ رانثی بین المللی است که قدرت محاکمه «افراد» را به خاطر ارتکاب جرم محض مشخص دارد. بر اساس مادهٔ ۵(اساسنامه رم، دیوان بین المللی کیفری به گروه و جزائمت اشخاص حقیقی رسیدگی می کند که «جدی ترین جرائم از نظر جامعه بین المللی در تمامیت آن » نسل کشی، جنایت علیه بشریت، جنایت جنگی و جنایت تجاوز توصیف شده‌اند. به جز مورد آخر که هنوز تعریف نشده، دیوان از بدو تاسیس در حوزه سه جرم دیگر که تعریف شده، اعمال صلاحیت کرده است. ولی دادگاه که مستقل از سازمان ملل متحد فعالیت می کند، در سال ۲۰۰۳ پس از بیش از یک دهه تلاش برای ایجاد یک داد گاه دائمی که بتواند افراد را در قبال جنایت ها پاسخگو کند، تشکیل شد. بر خلاف داد گاه بین المللی دادگستری (CJIC) که به عنوان نهاد قضائی سازمان ملل، پس از جنک جهانی دوم برای حل و فصل اختلافات بین کشورها تأسیس شد، دیوان بین المللی کیفری بخشی سیستم سازمان ملل نیست و تحقیقات در دیوان کیفری بین المللی جنایت های افراد را در مواردیادیده بررسی می کند. صلاحیت قضائی دیوان شامل بررسی جنایاتی است که توسط اشخاص بالای ۱۸ سال (بدون در نظر گرفتن سمت رسمی آنها) و مصونیت ملی و بین المللی آنها (چرا دهد، شکنجی که توسط یکی از کشورهای عضو به دیوان محول شود، یا یکی از کشورهای غیر عضو صلاحیت دهد) را در موردی مشخص به رسمیت بشناسد، یا خود دیوان مستقیما وارد عمل شود یا شورای امنیت به دیوان ارجاع دهد. هر چند اسرائیل عضو دیوان کیفری بین المللی نیست، ولی فلسطین در سال ۲۰۱۵ به عضویت دیوان کیفری بین المللی درآمد. به این ترتیب رسیدگی به هر جنایتی که در قلمرو فلسطین بین توسط هر طرفی انجام شود از جمله رویدادهای جاری در غزه و کرانه باختری، تحت صلاحیت داد گاه است.

یک ماه پس از حمله اسرائیل به غزه، سازمان های حقوق بشری الحق، المیزان و مرکز حقوق بشر فلسطین ضمن ارائه شکایت به داد گاه کیفری بین المللی در ۹ نوامبر ۲۰۲۳، از آن خواستند تحقیقاتی را درباره محاصره خفقان آور تحمیل شده بر غزه، جابجایی اجباری جمعیت آن، استفاده از گاز سمی و محرومیت از نیازهای ضروری مانند غذا، آب، و سوخت و برق به عنوان مصداق های «جنایت جنگی » و «جنایت علیه بشریت» و تسلیح انجام دهد. این سه گروه همچنین خواهان صدور حکم بازداشت اسحاق هرتزوک، رئیس جمهوری، بنیامین نتانیاو، نخست وزیر و یوئل گالات، وزیر دفاع اسرائیل شدند. در ۱۷ نوامبر هم پنج کشور آفریقای جنوبی، بنگلادش، بولیوی، کومور و مالدیو، از داد گاه کیفری بین المللی خواستند تا به بررسی اوضاع در سرزمین های فلسطینی بپردازد و احتمال ارتکاب جنایت در سرزمین های فلسطین را بررسی کند. غیر از این شکایت، مکزیک و شیلی هم در ۱۹ نوامبر ۲۰۲۴ خواستار رسیدگی داد گاه کیفری به جنایات احتمالی در غزه شدند.

سوی این شکایت ها، درخواست دیگری پیش از این علیه اسرائیل در دیوان ثبت شده بود. فلسطین در سال ۲۰۲۱ از داد گاه خواسته بود هم در مورد اقدامات ارتش در جنک ۲۰۱۴ در نوار غزه و هم شهروک سازی های اسرائیل در کرانه باختری و شرق بیت المقدس تحقیق کند. تحقیقات دیوان کیفری بین المللی در مورد جنایات اسرائیل از ماه مارس سال ۲۰۲۱ به دنبال شکایت تشکیلات خودگردان فلسطین از اسرائیل آغاز شده به این ترتیب، سه سال است که شکایت فلسطین از اسرائیل در داد گاه کیفری بین المللی در جریان است. به رغم گذشت سه سال، نتیجه تحقیقات پیرامون این شکایت از سوی دیوان اطلاع رسانی نشده است. دیوان به دلیل تاخیر در اقدام روشنی چه در مورد شکایت های قبلی و چه برای تعقیب جنایت نسل کشی اخیر در غزه طی این مدت هدف انتقاد شدید طرف های فلسطینی قرار گرفته است. از طرفی، با توجه به فشارهای فزاینده اسرائیل و آمریکا، عدم صدور حکم بازداشت مستهین تم به امروز، در حالی که شواهد روزافزونی از جنایات جنگی و نسل کشی آنها شهوداست، بر اعتبار دیوان خدشه غیر قابل جبرانئی وارد کرده و خواهد کرد.

بی تردید، نتیجه تحقیقات دیوان پیرامون پرونده های قبلی و فعلی، صدها اسرائیلی- از جمله سربازان و شخصیت های سیاسی و نظامی ارشد - را در معرض خطر محاصره و بازداشت قرار می دهد. اگر چه دیوان کیفری بین المللی یک نیروی پولیس تحت کنترول ندارد، ولی به ۱۴ کشور عضو خود برای اجرای احکام دستگیری متهمان جنایات مرتکبه متکی است. در صورت صدور حکم در مورد هر کدام از شکایت ها، مقامات اسرائیلی با خطر دستگیری در کشورهای دیوان مواجه خواهند شد.

از اسرائیل که خود «اتهام دموکراسی منطقه » و «مباح «یکی از اخلاقی ترین ارتش های جهان !» می داند، هم در داد گاه بین المللی دادگستری به خاطر نسل کشی و هم در دیوان کیفری بین المللی به خاطر جنایت هایش شکایت شده است. گذشته از مخدوش شدن اعتبار رژیم صهیونیستی در بین افکار عمومی جهانیان به خاطر این دو شکایت در دو نهاد مهم بین المللی، حکم صادره توسط دیوان کیفری می تواند:

اول، حیثیت اسرائیل را هم در داخل و هم در خارج بین متحدانش به طور جدی خدشه در کند و هزینه دفاع و حمایت از آن را بالا ببرد.

دوم، امکان سفر به ۱۴ کشور عضو دیوان را از مقامات ارشد و هر یک از مجرمین اسرائیلی دیگر بگیرد.

سوم، هر گونه حضور محکومین را در مناطق اشغالی فلسطین، از جمله در شهرک های غیر قانونی ساخته شده ارتش اشغالی از آنها سلب کند. چهارم، با توجه به حمایت و کمک های نظامی آمریکا و کشورهای اروپایی از جنک اسرائیل در غزه، حکم محکومیت مقامات اسرائیلی می تواند جرقه شکایت های جدید علیه مقامات آمریکایی و غربی را بزند. همچنانکه مایک جانسون، رئیس جمهورخواه مجلس نمایندگان آمریکا اعلام نگرانی کرده که «اگر دولت بایدن دیوان لاهه را به چالش نکشد، این دیوان ممکن است قدرتی بی سابقه برای صدور احکام علیه رهبران سیاسی، دیپلمات ها و نظامیان آمریکایی کسب کند و حاکمیت آمریکا را به چالش بکشد.»

پنجم، این حکم برای کشورهای عضو از جمله در اروپا نیز در صورت عدم تمکین، بر هزینه است. کشورهای اروپایی بیش از این در سال ۲۰۲۳ از حکم بازداشت ولادیمیر پوتین رئیس جمهوری روسیه توسط دیوان بین المللی کیفری به خاطر جنایات در اوکراین حمایت کرده بودند. از این رو، و مخالفت با انتقاد از کفرخواست دیوان کیفری بین المللی علیه مقامات اسرائیلی برای انتقاد شوار خواهد بود.

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

✦

قالبیاف: فاصله میان دانشگاه و محیط جامعه زیاد شده است

««««

رئیس مجلس با بیان اینکه امروز با ناترازی در حوزه های مختلفی چون انرژی، آب، مالی، جمعیت و توزیع جمعیتی روبرو هستیم اعلام کرد: ۲۴ درصد جمعیت رادر یک درصد از خاک کشور متمرکز کرده ایم و هیچ علمی در چنین تراکمی با شرایط اقتصادی کشورمان نمی تواند بگوید الودگی هوا، صوت و خاک را حل می کند.

به گزارش خانه ملت، قالبیاف دانشتد هم اندیشی اساتید دانشگاه های تهران با یادآوری این مطلب که این اتفاقات یکشنبه نیفتاده است و مسئولان و جامعه دانشگاهی و اندیشمندان مقصر این موضوع هستند، اظهار داشت : امروز از حکمرانی به عنوان موضوعی اساسی صحبت می شود که از حکم تشکیل شده است. زمانی که می خواهیم حکم را جاری و ساری کنیم به این معنا است که باید از پایین به بالا و با مشارکت مردم باشد نه اینکه از بالا به پایین با متمرکز در یک نقطه باشد.

وی یادآور شد: یکی از اساتید بزرگ کشور می گوید ما مشکلات فروانی در کشور داریم اما هیچ مسأله ای نداریم؛ از این رو وقتی مسأله نداریم، چیزی برای حل کردن نداریم و به دنبال حل مسأله نمی رویم. همچنین افرادی که قابلیت حل مسأله دارند نباید پیدا نمی شوند.

به باید قدرت تبدیل مشکل به مسأله را داشته باشیم و بعد افرادی را با باییم که قابلیت حل مسأله دارند، اما متأسفانه امروز فقط مشکل را از نقطه ای به نقطه دیگری می بریم و حجم آن زیاد می شود، اما هیچ کدام به مسأله تبدیل نشده است تا بتوان از رها بکاری حل کرد.

رئیس مجلس افزود: به اعتقاد من هیچ وزارتخانه و دستگاهی مهتر، حساس تر و اساسی تر از وزارت آموزش و پرورش نیست، اما طی ۲۰ سال گذشته حدود ۱۷ وزیر و سرپرست به خود دیده است. وزارت آموزش و پرورش در ۱۷ ماه هیچ مسأله ای کشور است که باید برترین مدیران در آن کار کنند. در چنین شرایطی چگونه می توان از آموزش، تربیت، اوقات فراغت و آینده کشور گفت؟

قالبیاف تأکید کرد: اگر می خواهیم مشکلات هر بخشی را در کشور حل کنیم باید به آموزش و پرورش دقت کنیم.

وی با انتقاد از فاصله معنادار میان دانشگاه و محیط جامعه، اظهار داشت: دانشگاه باید در متن جامعه باشد و اگر این گونه نباشد نیست توانیم از این طریق به دنبال مشارکت معنادار باشیم و اینها اشکالات ما ست.

رئیس مجلس با بیان اینکه متوسط میزان تحقق عملی قوانین برنامه توسعه ای کشور فقط ۳۰ درصد بلکه کمتر از آن است، اضافه کرد: اگر برنامه ای هم نوشته نشود و فعالیت های روزانه را ادامه دهیم هم همین اتفاقاتی که امروز افتاده است را شاهد خواهیم بود. امروز ما از جمله کشورهایی هستیم که به لحاظ قانون تورم داریم و مشخص نیست چه میزان از آنها تحقق پیدا می کند و